

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88

overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Agnes Willigenburg
telefoon 038 499 83 04
A.Willigenburg@overijssel.nl
Zaaknummer 5068656

R.F.M. Kuiphuis
De heer R.F.M. Kuiphuis
Groene Juffer 1
7623 KE BORNE

Datum	Kenmerk	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
04.02.2019	2019/0032000	1 van 19			

Onderwerp: Vergunning Wet natuurbescherming

Geachte heer Kuiphuis,

U heeft een verzoek tot het wijzigen van uw vergunning op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel Natura 2000-gebieden (verder Wnb – Natura 2000-gebieden) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 25 augustus 2018¹ ontvangen. De aanvraag betreft het in werking hebben van een biologische varkenshouderij aan de Oude Bieffel 17 in Zenderen. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij wijzigen uw vergunning² voor de locatie Oude Bieffel 17 in Zenderen zoals aangevraagd. De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen) en bijlage 3 (bijlage AERIUS Register³) weergegeven.

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van de vergunning:

- berekening AERIUS Register (AERIUS kenmerk Rt9tQA2mn6dF, bijlage 3)
- technische tekening beoogde situatie vergunningaanvraag van 25 augustus 2018, ons kenmerk 2018/0497934.

De definitieve vergunning wordt verleend voor onbepaalde tijd.

Voorschriften

Wij verbinden aan de vergunning voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

¹ EDO-kenmerk 2018/0435981

² Op basis van art. 2.7, tweede lid Wet natuurbescherming

³ Datum berekening 1 november 2018 met AERIUS kenmerk Rt9tQA2mn6dF

Ontwikkeling moet binnen twee jaar zijn gerealiseerd

Naast de voorschriften gelden tevens de uitgangspunten uit de beleidsregel Natuur⁴ voor de toedeling van de vrij beschikbare ontwikkelruimte (segment 2). Daarin is onder andere vastgelegd dat het project of de andere handeling, waarvoor ontwikkelruimte is toegedeeld, binnen twee jaar moet zijn gerealiseerd of verricht. De termijn van twee jaar gaat lopen op het moment dat het besluit onherroepelijk is.

Als het project of de andere handeling niet binnen die termijn (volledig) is gerealiseerd of verricht kunnen Gedeputeerde Staten de vergunning intrekken of wijzigen. De bevoegdheid hiertoe is vastgelegd in het Besluit natuurbescherming, in combinatie met onze beleidsregel⁵.

Leges

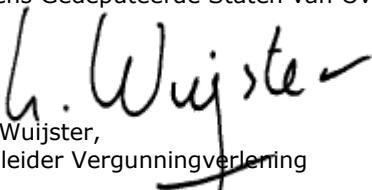
U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 363,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Agnes Willigenburg, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 83 04. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2018-003401 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1 Voorschriften

Bijlage 2 Overwegingen bij het besluit

Bijlage 3 Bijlage bij het besluit, AERIUS Register, kenmerk Rt9tQA2mn6dF

Bijlage 4 AERIUS-berekening projecteffect, AERIUS kenmerk RiYyUPZeStMV

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Borne;
- R.F.M. Kuiphuis, t.a.v. R.F.M. Kuiphuis, Groene Juffer 1 Borne;
- Gedeputeerde Staten van provincie Drenthe
- Milieuadviesbureau Middelkamp, dhr. M.H. Middelkamp.

⁴ Besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel van 5 juli 2016 met kenmerk 2016/0176578

⁵ Art. 2.7, vierde lid, Besluit natuurbescherming i.c.m. art. 2.2.2, tweede lid van de Beleidsregel Natuur.

⁶ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u naar de rechter, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een beroepschrift naar de Rechtbank Overijssel. Deze rechter kijkt dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw beroepschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw beroepschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. U doet een kopie van ons besluit bij uw beroepschrift zodat de rechtbank weet om welk besluit het gaat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met ons besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw beroepschrift.
4. U verstuurt het beroepschrift op tijd. U moet het beroepschrift versturen binnen zes weken na de datum waarop wij het besluit hebben bekendgemaakt.

Uw beroepschrift kunt u op 3 manieren versturen.

1. Met de post naar: Rechtbank Overijssel, Afdeling bestuursrecht, postbus 10067, 8000 GB Zwolle.
2. Met een faxbericht. Het faxnummer van Rechtbank Overijssel is: 088 - 361 0061
3. Via internet. U gebruikt daarvoor het digitaal beroepschriftformulier van de rechtbank. Het formulier vind u op www.rechtspraak.nl.

Voor de behandeling van uw beroep betaalt u een bedrag. De hoogte van dit bedrag kunt u vinden op de hiervoor genoemde website. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor vragen belt u met de Informatiebalie Rechtbank Overijssel: 088 - 361 5555.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u beroep instelt bij de rechtbank treedt ons besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte beroepsprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor vragen belt u het hierboven genoemde telefoonnummer.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – Natura 2000-gebieden, de naam van de locatie van het bedrijf en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het meldpunt is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 425 24 23 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Aan deze vergunning zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. Na wijziging mogen op het bedrijf maximaal de volgende diercategorieën en aantallen aanwezig zijn binnen de daarvoor aangegeven stallen en stalsystemen:

Aangevraagde diercategorieën en stalsystemen:

Stalnr	Diercategorie	Aantal dieren	Rav-code
Bron 1	Fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggenopfok (gespeende biggen)	250	D 1.1.100
	Fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	25	D 1.2.100
	Fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen	50	D 1.3.100
	Vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking	500	D 3.100
	Dekberen, 7 maanden en ouder	1	D 2.100

Bijlage 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de vergunning en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	6
A1	Vergunningaanvraag	6
	A1.1 Projectomschrijving	6
	A1.2 Periode	6
	A1.3 Onderliggende documenten	6
	A1.4 Aanvullende gegevens	6
A2	Bevoegdheid	6
	A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	6
A3	Procedure	7
	A3.1 Overeenstemming andere provincie	7
	A3.2 Adviesverzoek aan gemeente	7
A4	Toetsingskader Natura 2000-gebieden	7
	A4.1 Wettelijke regels	7
	A4.1.1 Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (PAS)	7
	A4.2 Provinciaal beleid	8
	A4.2.1 Omgevingsverordening Overijssel 2017	8
	A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	9
	Toedeling ontwikkelingsruimte PAS voor segment 2	9
	Extra regels bij agrarische activiteiten	9
A5	Vergunningplicht	10
B	TOETSING NATURA 2000-GEBIEDEN	10
B1	Inhoudelijke beoordeling Natura 2000-gebieden	10
	B1.1 Uitgangspunten aanvraag	10
	B1.2 Effecten stikstofdepositie op gebieden opgenomen in het PAS	11
	B1.3 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 – agrarische activiteiten	12
	B1.4 Effect op gebieden die niet zijn opgenomen in het PAS	12
	B1.5 Toetsing aan overige vereisten	12
	B1.6 Eindconclusie toetsing	12
B2	Zienswijzen	12
	B2.1 Bespreking van ingediende zienswijze	12
	B2.1.2 Reactie op de zienswijzen belanghebbenden	13
	B2.1.3 Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp besluit	17
C	SLOTCONCLUSIE	17

A WEERGAVE VAN DE FEITEN**A1 Vergunningaanvraag****A1.1 Projectomschrijving**

U vraagt een vergunning aan in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor het onderdeel Natura 2000-gebieden. Voor uw bedrijf is op 25 juli 2017 een Wnb voor het onderdeel gebiedsbescherming verleend. Als referentiesituatie gaat u uit van deze Wnb vergunning. Ten opzichte van deze referentiesituatie vindt er een wijziging in dierenaantallen plaats. Het aantal gewenste dieren kan in bestaande stallen worden gehouden.

Diercategorieën en stalsystemen:

Stalnr	Diercategorie	Aantal dieren vergund	Aantal dieren gewenst	Rav-code
Bron 1	Fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggenopfok (gespeende biggen)	-	250	D 1.1.100
	Fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	-	25	D 1.2.100
	Fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen	-	50	D 1.3.100
	Vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking	500	500	D 3.100
	Dekberen, 7 maanden en ouder	-	1	D 2.100

Een overzicht van de aangevraagde situatie is in bijlage 3⁷ als situatie 2 weergegeven.

A1.2 Periode

De vergunning wordt aangevraagd voor onbepaalde tijd.

A1.3 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- aanvraagformulier;
- rekenblad;
- rekenblad OBM;
- milieutekening gewenste situatie;
- AERIUS verschilberekening, kenmerk Rt9tQA2mn6dF;
- AERIUS berekening projecteffect, kenmerk RiYyUPZeStMV.

A1.4 Aanvullende gegevens

Op 1 oktober 2018 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens bleken niet nodig te zijn. Het verzoek om aanvullingen is komen te vervallen.

A2 Bevoegdheid**A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd**

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁸. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

⁷ Document AERIUS Register, bijlage bij besluit, AERIUS kenmerk Rt9tQA2mn6dF

⁸ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid

Bij ons besluit nemen we tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden mee die buiten onze provinciegrens liggen. Het gaat daarbij om gebieden in andere provincies (Wnb, art. 1.3, derde lid) en/of buiten Nederland.

A3 Procedure

De vergunningprocedure is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Gedeputeerde Staten van onze provincie hebben de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV) van toepassing verklaard⁹ voor besluiten op basis van de Wnb (art. 2.7, tweede lid).

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De effecten van stikstofdepositie vanuit uw bedrijf hebben ook invloed op Natura 2000-gebieden die op het grondgebied van provincie Drenthe liggen. Om vergunning te verlenen is overeenstemming met Gedeputeerde Staten van deze provincies noodzakelijk.

Gedeputeerde Staten van provincie Drenthe¹⁰ hebben ingestemd met ons voornemen om voorliggende vergunning te verlenen.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Borne gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A4 Toetsingskader Natura 2000-gebieden

Een vergunning kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek om een vergunning beoordelen wij op basis van de regels uit hoofdstuk 2, paragraaf 2.3 van de Wnb. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Naast de Wnb zijn tevens het Besluit natuurbescherming (titel 2.2) en de Regeling natuurbescherming (hoofdstuk 2) van belang. Daarin zijn de regels voor de uitvoering van het Programma Aanpak Stikstof opgenomen.

A4.1.1 Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (PAS)

In de Wnb ligt de wettelijke grondslag voor een programmatische aanpak verankerd. Het landelijke Programma Aanpak Stikstof (verder het PAS) is daar een voorbeeld van.

Dit programma is een instrument om Natura 2000-doelstellingen te realiseren en tegelijk ruimte te scheppen voor bestaande en nieuwe economische ontwikkelingen. De aanpak voorziet er in dat telkens voor een periode van zes jaar een programma wordt vastgesteld dat concrete maatregelen bevat om de stikstofdepositie terug te dringen, negatieve effecten van stikstof te voorkomen en waar nodig natuurherstel te realiseren. Het vastgestelde PAS bevat twee sporen. Het ene spoor voorziet in landelijke brongerichte maatregelen die de emissie van stikstof reduceert. Het tweede spoor bestaat uit de gebiedsspecifieke natuurherstelmaatregelen die leiden tot een verbetering van de veerkracht van de Natura 2000-gebieden.

⁹ GS-besluit van 13 december 2016, ons kenmerk 2016/0490877

¹⁰ Brief van 26 januari 2017 met kenmerk 4/VTH/2017000211 (ons kenmerk 2017/0027314)

Door (eerder) vastgesteld beleid is er sprake van een trendmatige daling van stikstofdepositie. Hierdoor biedt het PAS ruimte voor economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Deze zogenaamde depositieruimte is allereerst beschikbaar voor autonome ontwikkelingen. Daarnaast is er ruimte beschikbaar voor projecten en andere handelingen waarvan de veroorzaakte stikstofdepositie onder de grenswaarde blijft (Besluit natuurbescherming, titel 2.2). Het overige gedeelte van de depositieruimte is beschikbaar als 'ontwikkelingsruimte' voor (deels prioritaire) projecten en andere handelingen. Ontwikkelingsruimte wordt in toedelingsbesluiten toegekend. Dat kan onder andere in een vergunning op grond van de Wnb (art. 2.7, tweede lid) of een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Ontwikkelingsruimte en feitelijk gebruik

Voor bestaande projecten en andere handelingen kan alsnog vergunning worden verleend als deze aan enkele voorwaarden voldoen¹¹. Er kan toestemming worden verleend voor stikstofdepositie boven de grenswaarde die ten hoogste feitelijk werd veroorzaakt vóór 1 januari 2015. Meer in het bijzonder gaat het om stikstofdepositie die in één kalenderjaar in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014 ten hoogste werd veroorzaakt. Deze depositie moet wel passend zijn binnen de kaders van een milieuvergunning¹² die geldend was op 1 januari 2015. Met deze feitelijke stikstofdepositie is rekening gehouden in het PAS. Deze gegevens hebben mede als uitgangspunt gediend voor de passende beoordeling, die voor het PAS is opgesteld. Hierdoor is voor deze activiteiten toedeling van ontwikkelingsruimte niet nodig.

Projecten en andere handelingen, die leiden tot een toename van stikstofdepositie boven de grenswaarde, hebben voor de uitvoering een vergunning nodig. In de vergunning kan het bevoegd gezag ontwikkelingsruimte toedelen. Voor de bepaling van de benodigde ontwikkelingsruimte zijn in de 'Regeling natuurbescherming' de uitgangspunten weergegeven. Aanvullend aan deze uitgangspunten hebben provincies regels opgesteld voor de toedeling van vrije ontwikkelingsruimte, het zogenoemde segment 2.

Programma aanpak stikstof is passend beoordeeld

Het PAS is passend beoordeeld. De passende beoordeling bestaat uit een generiek deel (bronmaatregelen, monitoring, etc.) en uit gebiedsanalyses. Voor elk Natura 2000-gebied, dat in het programma is opgenomen, is zo'n gebiedsanalyse opgesteld. De gebiedsanalyses vormen de ecologische onderbouwing dat met het programma de stikstofgevoelige Natura 2000-doelstellingen (op termijn) gerealiseerd worden. Bovendien blijkt hieruit dat dit samen kan gaan met ontwikkelingsruimte voor economische ontwikkelingen. In de gebiedsanalyses is verzekerd dat door de uitvoering van een gebalanceerd en robuust pakket aan herstelmaatregelen, er in de eerste programmaperiode geen verslechtering optreedt van alle stikstofgevoelige habitattypen en habitats van soorten. Bij deze beoordeling is uitgegaan van de achtergrondwaarden van 2014. In deze achtergrondwaarden zijn alle voor de aanvang van het programma feitelijke emissies verdisconteerd, zoals blijkt uit de grootschalige concentratie en depositiekaarten Nederland (GCN en GDN).

In deze passende beoordeling is vastgesteld dat uitvoering van het programma geen risico vormt voor de instandhoudingsdoelstellingen van individuele Natura 2000-gebieden, opgenomen binnen het PAS¹³.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening (hoofdstuk 7). Daarnaast maken de voorwaarden in de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 onderdeel uit van ons toetsingskader. In onderstaande paragrafen zijn alleen de relevante onderdelen uit het provinciale beleid opgenomen.

A4.2.1 Omgevingsverordening Overijssel 2017

¹¹ Art. 2.4, vijfde lid, Regeling natuurbescherming

¹² Wij bedoelen hiermee zowel een omgevingsvergunning op basis van artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e of i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, dan wel een op 1 januari 2015 geldende melding Activiteitenbesluit, vergunning of melding krachtens de Wet milieubeheer of de Hinderwet.

¹³ Programma aanpak stikstof 2015 – 2021, gewijzigd na partiële herziening op 18 december 2017, bijlage 2

In onze omgevingsverordening¹⁴ hebben wij het weiden van vee vrijgesteld van vergunningplicht. Dit geldt ook voor het op of in de bodem brengen van meststoffen.

De vrijstelling van de vergunningplicht voor beweiden en bemesten is een voortzetting van de bestaande landelijke vrijstelling, zoals die was neergelegd in artikel 3a van het Besluit Vergunningen Natuurbeschermingswet 1998. De vrijstelling ziet op het weiden van alle soorten vee en het op of in de bodem brengen van meststoffen: dierlijke meststoffen, overige organische meststoffen en kunstmest.

In het programma aanpak stikstof 2015-2021 is rekening gehouden met de stikstofdepositie als gevolg van bestaande beweiding en bemesting. Rekening houdend met de uit te voeren maatregelen stellen we vast dat deze depositie niet leidt tot verslechtering van de kwaliteit van de stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten in de Natura 2000-gebieden die in het programma zijn opgenomen. Een verslechtering van de kwaliteit van habitats door beweiding of bemesting treedt niet op.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

Toedeling ontwikkelingsruimte PAS voor segment 2

In onze beleidsregel¹⁵ hebben wij voor het toedelen van de vrij beschikbare ontwikkelingsruimte (segment 2) aan projecten en andere handelingen regels vastgesteld. Het betreft een set van gezamenlijke provinciale beleidsregels voor de verdeling van deze ontwikkelingsruimte. De regels hebben tot doel om de toedeling ontwikkelingsruimte eenvoudig en eerlijk uit te voeren. Verder voorkomen ze dat enkele aanvragers in één keer de beschikbare ontwikkelingsruimte verbruiken. Bovendien moeten de regels voorkomen dat er ongelijkheid ontstaat tussen provincies.

Aanvragen voor ontwikkelingsruimte toetsen we aan de volgende beleidsregels (art. 2.2.2):

1. Per PAS-programmaperiode wordt bij een toestemmingsbesluit aan een activiteit niet meer dan 3 mol stikstof per hectare per jaar aan ontwikkelingsruimte toegedeeld. De uitgifte van maximaal 3 mol N/ha/jr geldt alleen voor hexagonen waar sprake is van een overbelasting aan stikstof of een dreigende overbelasting¹⁶. Er is sprake van een dreigende overbelasting als de achtergronddepositie nog slechts 70 mol N/ha/jr of lager is onder de kritische depositiewaarde van het betreffende habitat of leefgebied. Voor landbouw, industrie, infrastructuur of voor het gebruik van gemotoriseerd voertuigen voor wedstrijden geldt deze waarde in cumulatie met eerdere gemelde of vergunde activiteiten voor hetzelfde bedrijf binnen één PAS-programmaperiode.
2. De activiteit, waarvoor ontwikkelingsruimte is toegedeeld, moet binnen twee jaar zijn gerealiseerd. Daarbij geldt als starttijdstip de datum waarop het besluit onherroepelijk is geworden. Na twee jaar kunnen wij het vastgestelde toestemmingsbesluit (gedeeltelijk) intrekken of wijzigen. Als het om een omgevingsvergunning gaat kunnen wij het college van burgemeester en wethouders verzoeken het toestemmingsbesluit (gedeeltelijk) in te trekken of wijzigen.
3. Voor de toedeling van ontwikkelingsruimte geldt een landelijke volgorde van ontvangst van een volledige en ontvankelijke aanvraag. Bij binnenkomst via de post geldt het tijdstip van 12.00 uur.

Extra regels bij agrarische activiteiten

Aanvullend aan deze landelijke regels hebben we in de beleidsregel twee extra regels¹⁷ opgenomen. Deze regels zijn opgenomen om te voorkomen dat ontwikkelruimte oneigenlijk wordt gebruikt en niet beschikbaar is voor andere ondernemers. De aanvullende regels zijn:

1. er wordt geen toestemming verleend voor de oprichting, vervanging of uitbreiding van dierenverblijven van landbouwhuisdieren als de emissiewaarde per dierplaats van dat huisvestingsstelsel hoger is dan vermeld in het Besluit emissiearme huisvesting¹⁸.

¹⁴ Provinciaal blad, nummer 1927, gepubliceerd op 28 april 2017

¹⁵ Besluit van 25 oktober 2016 met kenmerk 2016/0298482, inwerkingtreding op 1 januari 2017. Titel 2.2 en 2.3

¹⁶ Besluit van 18 juli 2017 met kenmerk 2017/0270317, inwerkingtreding op 1 september 2017

¹⁷ Beleidsregel Natuur Overijssel 2017, artikel 2.3.1 en artikel 2.3.2

¹⁸ Besluit houdende regels ter beperking van de emissie uit huisvestingsstelsels voor landbouwhuisdieren, inclusief Bijlage 1

2. Wij delen alleen ontwikkelruimte toe als de emissiewaarde per dierplaats van de aangevraagde huisvestingsystemen van landbouwhuisdieren lager of gelijk is aan de waarde in het Besluit emissiearme huisvesting¹⁹.

Deze aanvullende regels passen we toe op aanvragen die vanaf 1 januari 2017 worden ingediend²⁰. Ze zijn alleen van toepassing als er sprake is van bouw of verbouw van dierverblijven, waar het Besluit emissiearme huisvesting op van toepassing is.

A5 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit heeft mogelijk negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Het gaat daarbij uitsluitend om effecten door de uitstoot van stikstofhoudende gassen (ammoniak).

Bij effecten door stikstofhoudende gassen is het artikel over de vrijstelling van de vergunningplicht (Wnb, art. 2.9, vijfde lid) belangrijk. De uitwerking van dat artikel is opgenomen in het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming.

In hoofdstuk 2 van het Besluit natuurbescherming is aangegeven dat het verbod, bedoeld in art. 2.7, tweede lid, niet van toepassing is als een project of andere handeling de grenswaarde van 1 mol stikstof per hectare per jaar niet overschrijdt²¹. Deze algemene grenswaarde wordt verlaagd naar 0,05 mol stikstof per hectare per jaar als blijkt dat voor een hectare van een stikstofgevoelig habitat nog 5% of minder van de depositieruimte voor grenswaarden beschikbaar is²². Voor prioritaire projecten en projecten die alleen invloed hebben op gebieden die geen onderdeel zijn van het PAS blijft de grenswaarde van 1 mol stikstof per hectare per jaar gelden²³.

Van de Natura 2000-gebieden waarop uw bedrijf invloed heeft is voor meerdere gebieden de grenswaarde aangepast naar 0,05 mol stikstof per hectare per jaar. Deze aanpassing per gebied is in de Staatscourant gepubliceerd. Voor de datum van deze aanpassing verwijzen wij naar de website van BIJ12²⁴.

De berekening in AERIUS van het projecteffect toont aan dat de depositie die uw activiteit veroorzaakt boven de grenswaarde ligt. Hierdoor is voor die activiteit een vergunning nodig.

Voor de activiteit geldt de vergunningplicht in het kader van art. 2.7, tweede lid Wnb. Uit de toetsing moet blijken of een vergunning voor de aangevraagde activiteiten mogelijk is.

B TOETSING NATURA 2000-GBIEDEN

B1 Inhoudelijke beoordeling Natura 2000-gebieden

B1.1 Uitgangspunten aanvraag

Uitbreiding ten opzichte van een Natuurvergunning (besluit na 1 juli 2015)

U beschikt over een vergunning op basis van de Wnb²⁵ (25 juli 2017, kenmerk 2017/0294610). U wilt een uitbreiding van uw activiteiten ten opzichte van deze vergunde situatie. U heeft berekeningen in AERIUS Calculator (versie 2016L) gemaakt van de beoogde situatie. Hiermee stellen we de vergunningplicht vast. Om de benodigde ontwikkelingsruimte vast te stellen heeft u het verschil berekend tussen de vergunde situatie en de beoogde situatie.

¹⁹ Besluit houdende regels ter beperking van de emissie uit huisvestingssystemen voor landbouwhuisdieren, inclusief Bijlage 1

²⁰ Besluit van 18 april 2017 met kenmerk 2017/0117725

²¹ Besluit natuurbescherming, artikel 2.12, eerste lid.

²² Besluit natuurbescherming, artikel 2.12, tweede lid.

²³ Besluit natuurbescherming, artikel 2.12, zevende lid.

²⁴ <http://pas.bij12.nl/content/mededeling-over-de-ruimte-voor-meldingen>

²⁵ Vergunningen op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 gelden als vergunningen volgens art. 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming. Dit is geregeld in de Wnb, artikel 9.4, eerste lid.

Beoogde situatie toont depositie boven grenswaarde

Voor de bepaling van de vergunningplicht heeft u de nieuwe beoogde situatie berekend. Uit deze berekening blijkt dat dit leidt tot een depositie boven de grenswaarde. Hieruit volgt dat u een nieuwe vergunning nodig heeft.

B1.2 Effecten stikstofdepositie op gebieden opgenomen in het PAS

De aangevraagde activiteit veroorzaakt stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden met habitattypen en soorten die negatief worden beïnvloed door een overmaat aan stikstofdepositie. Door de maatregelen in het PAS is het mogelijk om voor deze activiteit een vergunning te verlenen. Bij het verlenen van deze toestemming baseren wij ons op de passende beoordeling die voor het PAS is opgesteld. De gebiedsanalyses zijn integraal onderdeel van deze beoordeling.

In de passende beoordeling van het PAS wordt geconcludeerd dat kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de betreffende Natura 2000-gebieden worden aangetast. Deze conclusie is gebaseerd op:

- het oordeel van de gebiedsanalyse voor elk Natura 2000-gebied opgenomen binnen het PAS. Daarin is er wetenschappelijk gezien geen twijfel, dat, met het beschikbaar stellen van ontwikkelingsruimte en depositieruimte voor economische ontwikkelingen met het PAS, de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten op termijn worden gehaald en dat behoud is geborgd;
- een beoordeling van de ontwikkeling van de stikstofdepositie, waarbij sprake is van een vermindering van de depositie ten opzichte van de situatie zonder programma;
- de vaststelling dat het programma ook voldoet aan de voorwaarden die verzekeren dat de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden niet in gevaar komen;
- de vaststelling dat ingeval nieuwe inzichten of ontwikkelingen daartoe aanleiding geven op basis van adequate monitoring tijdig kan worden bijgesteld.

Met onze instemming met het PAS hebben wij ook ingestemd met bovenstaande conclusie van de passende beoordeling van dit programma.

Binnen het PAS vormen, naast de bronmaatregelen, de herstelmaatregelen een belangrijke pijler. Om de uitvoering van de herstelmaatregelen in de eerste PAS-periode te verzekeren hebben wij een akkoord gesloten met de provinciale partners over de uitvoering van PAS-maatregelen. Op 23 april 2014 hebben Provinciale Staten van Overijssel een besluit genomen over de totale financiering van de Ontwikkelopgave Ecologische Hoofdstructuur met daarin alle Natura 2000/PAS-maatregelen. Daarbij is de conclusie getrokken dat de totale opgave haalbaar en betaalbaar is inclusief beheer.

Met het akkoord en het besluit van Provinciale Staten van Overijssel is de uitvoering van de maatregelen geborgd. Met de uitvoering van deze herstelmaatregelen voorkomen we dat de kwaliteit van de stikstofgevoelige habitattypen verslechtert.

Gelet hierop zijn wij van mening dat de gevraagde vergunning kan worden verleend voor de beoogde activiteit en de daarbij behorende stikstofdepositie. Voor deze ontwikkeling is ontwikkelingsruimte nodig. In de bijlage AERIUS Register (zie bijlage 3) is de benodigde ontwikkelingsruimte weergegeven. De claim op ontwikkelingsruimte hebben we getoetst aan onze 'Beleidsregel Natuur Overijssel 2017, toedeling ontwikkelingsruimte PAS Overijssel 2015, segment 2'. We hebben vastgesteld dat de gevraagde ontwikkelingsruimte de maximum hoeveelheid binnen één PAS-periode niet overschrijdt. De gevraagde ontwikkelingsruimte is beschikbaar en kunnen we toedelen.

De beoogde ontwikkeling moet, in overeenstemming met onze beleidsregel, binnen twee jaar nadat dit besluit onherroepelijk is geworden, zijn gerealiseerd. Als de toegekende ontwikkelingsruimte niet of slechts gedeeltelijk is gebruikt kunnen wij de natuurvergunning wijzigen of intrekken²⁶.

²⁶ De grondslag hiervoor is het Besluit natuurbescherming, art. 2.7, vierde lid in samenhang met onze Beleidsregel Natuur, art. 2.2.2, tweede lid

B1.3 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 – agrarische activiteiten

In onze beleidsregel is opgenomen dat vergunningaanvragen voor agrarische bedrijven, met een claim op ontwikkelingsruimte, moeten voldoen aan de emissiewaarden, zoals weergegeven in het Besluit emissiearme huisvesting. Dit geldt voor projecten, waarbij sprake is van oprichting, vervanging of uitbreiding van een dierenverblijf.

De aanvraag heeft geen betrekking op oprichting, vervanging of uitbreiding van een dierenverblijf. Toetsing aan de emissienormen is niet van toepassing.

B1.4 Effect op gebieden die niet zijn opgenomen in het PAS

De passende beoordeling van het PAS-programma geldt alleen voor gebieden die zijn opgenomen in het programma. Niet alle Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in het PAS. Gebieden, waar geen stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten aanwezig zijn, zijn buiten het PAS gelaten. Hetzelfde geldt voor gebieden waar de achtergrondwaarde voor stikstofdepositie meer dan 70 mol N/ha/jr lager is dan de kritische depositiewaarde (verder KDW) van de aanwezige habitats of leefgebieden van soorten. Stikstofdepositie leidt in deze gebieden niet tot beperkingen voor het behoud of de ontwikkeling van één of meerdere doelstellingen. Er zijn geen herstelmaatregelen noodzakelijk in verband met stikstofbelasting.

De grenswaarde en het Besluit natuurbescherming gelden wel voor deze gebieden. Doordat deze gebieden echter geen ontwikkelingsruimte kennen, wordt de grenswaarde hiervoor nooit verlaagd. Als een activiteit een effect boven de grenswaarde heeft op één van deze gebieden geldt voor die activiteit wel de vergunningplicht.

Uit de AERIUS-berekening bij de aanvraag blijkt dat de stikstofdepositie door de activiteiten geen Natura 2000-gebied beïnvloedt die buiten het PAS is gelaten.

B1.5 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁷ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om de gevraagde toestemming te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.6 Eindconclusie toetsing

De aangevraagde situatie past binnen de wettelijke en beleidsmatige regels. Er is ontwikkelingsruimte nodig. Daarbij is er geen sprake van een overschrijding van het beleidsmatige maximum voor het toekennen van ontwikkelingsruimte. Uit de berekening in AERIUS Register blijkt dat deze ook beschikbaar is.

Op basis van deze overwegingen zijn wij van mening dat de gevraagde vergunning voor de beoogde situatie met bijbehorende stikstofdepositie kan worden verleend.

B2 Zienswijzen

B2.1 Bespreking van ingediende zienswijze

Het ontwerpbesluit heeft van 7 november 2018 tot en met 19 december 2018 ter inzage gelegen. Er zijn zienswijzen binnengekomen. Deze zijn ingediend door Milieu-Adviesbureau Middelkamp, namens Stichting Leefbaar Buitengebied (SLB).

De namens Stichting Leefbaar Buitengebied ingediende zienswijzen beantwoorden wij per zienswijze.

B2.1.1 Zienswijzen op het voorgenomen besluit

Samengevat betreft het de volgende zienswijze(n):

²⁷ Wnb, artikel 1.10, derde lid.

1. U verzoekt een voorschrift op te nemen die aangeeft dat een natuurvergunning van rechtswege komt te vervallen indien de stal door brand wordt verwoest.
2. U stelt dat de PAS in strijd is met artikel 6 van de Habitatrictlijn en dat het rekeninstrument AERIUS niet voldoende nauwkeurig is, onjuist en voldoet niet aan de in de Habitatrictlijn gestelde regels. U verwijst hiervoor naar rechtsoverweging 27 uit de tussenuitspraak van de Afdeling van 17 mei 2017 .
3. U geeft aan dat in de PAS onvoldoende rekening is gehouden met de leefgebieden van soorten die niet ook zijn aangemerkt als Habitatgebied.
4. U geeft aan dat er met de PAS niet op deugdelijke wijze rekening gehouden wordt met de emissies van het bemesten en beweiden.
5. U stelt dat een passende beoordeling ontbreekt van de stikstofdeposities op de relevante data. Het jaar 2012 en 2014 als startdatum nemen betekent een ongeoorloofde legalisatie van illegale uitbreiders na 2005.
6. U geeft aan dat de PAS toekomstige natuurherstel- en emissiebronmaatregelen omvat terwijl thans zekere bedrijfsdepositietoenames worden vergund voor onbepaalde tijd. De pas verleent ten onrechte vergunningen op natuurkrediet.
7. U stelt dat onze hand aan de kraan wordt bediend door een onzichtbare niet verifieerbare hand op basis van onduidelijke criteria. Dat het monitoringsprogramma vooral een mooie opdrachtportefeuille voor ecologische adviesbureaus en het instandhouden van infausnatuur betekent.
8. U stelt dat er ten onrechte ontwikkelruimte wordt toegekend.
9. U geeft aan dat ten onrechte geen rekening gehouden is met het toepassen van de best beschikbare technieken. Het beweiden en het aantal vervoerbewegingen voor het afvoeren van mest zijn niet in de berekeningen meegenomen.
10. Het genomen besluit is in strijd met de Kaderrichtlijn Water (hierna: 'de KRW').
11. Het genomen besluit is in strijd de NEC-richtlijn.
12. U stelt dat een geschikte wijze van bekendmaking en kennisgeving niet heeft plaatsgevonden.
13. U geeft aan dat er in de beoordeling geen rekening is gehouden met recent ingediende meldingen en afgegeven Nbwet-vergunningen.
14. U bent van mening dat de monitoring en rapportering niet voldoet.
15. U stelt dat de doelen van beschermde natuurmonumenten onvoldoende zijn meegenomen in de beoordeling.

B2.1.2 Reactie op de zienswijzen belanghebbenden

1. Voorschrift van rechtswege vervallen van de vergunning

Het opnemen van een voorschrift, dat de vergunning van rechtswege vervalt, is in strijd met het wettelijk systeem. Volgens jurisprudentie²⁸ is de enige mogelijkheid om een onherroepelijke natuurvergunning rechtskracht te ontnemen, het nemen van een intrekingsbesluit. De bevoegdheid tot het nemen van een intrekings- of wijzigingsbesluit, als het project waarbij ontwikkelingsruimte is toebedeeld niet is gerealiseerd, is geregeld in artikel 2.7, vierde lid, van het Bnb.

2. PAS, AERIUS en Habitatrictlijn

Uit de verwijzingsuitspraken van de Afdeling volgt niet dat de conclusies van de gebiedsanalyses en de passende beoordeling op onvolledige of op onjuiste gegevens zijn gebaseerd. Dit betekent dat geen sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken van de aan de orde zijnde Natura 2000 gebieden. Evenmin heeft de Afdeling het noodzakelijk geacht een voorlopige voorziening te treffen nu de geconstateerde gebreken kunnen worden gerepareerd waardoor geen sprake is van onomkeerbare gevolgen.

De generieke bronmaatregelen en de gebiedsgerichte herstelmaatregelen uit de PAS zijn niet specifiek gekoppeld of te koppelen aan de projecten waaraan toestemming wordt verleend. De maatregelen vormen een totaalpakket waarmee op het niveau van de PAS wordt gewaarborgd dat overal een

²⁸ ABRvS, 9 april 2014, 201302406/1/R2

langjarige afname van stikstofdepositie wordt gerealiseerd, de kwaliteit van de voor stikstof gevoelige habitattypen en leefgebieden behouden wordt en de instandhoudingsdoelstellingen voor die habitattypen en soorten met een voor stikstof gevoelig leefgebied niet in gevaar komen en zonder onevenredige vertraging worden gehaald. Er wordt daarnaast erop gewezen dat niet de totale omvang van de ontwikkelingsruimte die bij de vaststelling van het programma is bepaald, in de eerste 3 jaar van de eerste PAS-periode voor toedeling beschikbaar komt, maar een deel daarvan. Daartoe is van deze ontwikkelingsruimte, die als gedeelte van de door de generieke bronmaatregelen landbouw tot 2030 ter beschikking komt, berekend hoeveel daarvan tot 2021 (einde eerste PAS-periode) ter beschikking komt. Vervolgens wordt hiervan in de eerste 3 jaar maximaal 60% toegedeeld. Indien uit monitoring blijkt dat bijsturing noodzakelijk is, kan voor de tweede 3 jaar worden bijgestuurd op de resterende 40%.

Per gebiedsanalyse is aangegeven welke maatregelen met welke planning (binnen welke PAS-perioden) uitgevoerd zullen gaan worden en hoe de uitvoering van de maatregelen is geborgd. Voor de maatregelen geldt een wettelijke uitvoeringsplicht, die is opgenomen in artikel 1.13, vijfde lid, van de Wnb. Per habitatype heeft daarop een beoordeling plaatsgevonden of het maatregelenpakket voldoende is om het instandhoudingsdoel (op termijn) te realiseren. Daarbij is betrokken het treffen van generieke emissiebeperkende maatregelen en de uitgifte van de ontwikkelingsruimte. Op basis daarvan is geoordeeld dat er met de uitgifte van ontwikkelingsruimte in relatie tot het geschetste depositieverloop en bij de uitvoering van de in deze gebiedsanalyse genoemde en geborgde maatregelen op habitatniveau geen verslechtering optreedt, behoud gedurende de eerste PAS periode is geborgd en daar waar uitbreidings- en of verbeterdoelen aan de orde zijn, geldt dat deze op termijn behaald kunnen worden ondanks de uitgifte van ontwikkelingsruimte. Het is onder deze condities daarom verantwoord om over te gaan tot het uitgeven van de ontwikkelingsruimte.

Op basis van het programma kan het bevoegd gezag voor de vergunningverlening met zekerheid vaststellen dat de effecten van een individuele activiteit niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied. De voor een individuele activiteit beschikbare ontwikkelingsruimte, die wordt toegekend en afgeschreven bij vergunningverlening, brengt dat tot uitdrukking.

U heeft niet aangegeven in welk opzicht AERIUS niet voldoende nauwkeurig is, onjuist functioneert en niet voldoet aan de Habitatrictlijn. Om dit nader te kunnen beoordelen en te onderzoeken dient een begin van bewijs aangeleverd te worden, deze is niet aangeleverd.

3. Leefgebieden van soorten

U heeft niet aangegeven welke soorten en welke gebieden. Om dit nader te beoordelen en te onderzoeken dient begin van bewijs aangeleverd te worden, waardoor wij niet verder kunnen onderzoeken.

4. Beweiden en bemesten

Sinds 1 januari 2017 is in de provinciale verordening Omgevingsverordening Overijssel 2009 hoofdstuk 7 Natuur, Titel 7.2 art. 7.2.1. opgenomen de vrijstelling van de verbodsbepaling uit de Wnb voor het weiden van vee en het op of in de bodem brengen van meststoffen.

5. Passende beoordeling ontbreekt

Voor zover met referentiedata de Europese referentiedata van de Vogel- en Habitatrictlijn worden bedoeld, verwijzen wij naar hetgeen de 'Nota van antwoord. Zienswijze op het ontwerp Programma Aanpak Stikstof 2015 – 2021' (pagina 37) hierover stelt.

6. Toekomstige maatregelen, en depositietoenames op natuurkrediet

In de PAS is aangegeven welke natuurherstel- en emissiebronmaatregelen met welke planning (binnen welke PAS-perioden) uitgevoerd zullen gaan worden en hoe de uitvoering van de maatregelen is geborgd. Per habitatype heeft daarop een beoordeling plaatsgevonden of het maatregelenpakket voldoende is om het instandhoudingsdoel te realiseren. Daarbij is betrokken het treffen van generieke emissiebeperkende maatregelen en de uitgifte van ontwikkelingsruimte.

Op basis daarvan is geoordeeld dat er met de uitgifte van ontwikkelingsruimte in relatie tot het geschetste depositieverloop en bij de uitvoering van de gebiedsanalyse genoemde en geborgde maatregelen op habitatniveau geen verslechtering optreedt, behoud gedurende de eerste PAS periode is geborgd en daar waar uitbreidings- en of verbeterdoelen aan de orde zijn, geldt dat deze op termijn behaald kunnen worden ondanks de uitgifte van ontwikkelingsruimte. Het is onder deze condities daarom verantwoord om over te gaan tot het uitgeven van de ontwikkelingsruimte.

7. Hand aan de kraan en monitoringsprogramma

Uitgangspunt van de PAS is dat de stikstofdepositie een dalende lijn vertoont. Dit wordt nauwlettend gemonitord. Als blijkt dat deze daling zich niet of onvoldoende doorzet, zullen er extra brongerichte maatregelen genomen worden. Er is dan ook een pakket aan reservemaatregelen voorhanden, die zullen worden ingezet wanneer dat nodig blijkt. Ook kan de beschikbare ontwikkelingsruimte per jaar worden herzien.

8. Ten onrechte wordt ontwikkelruimte toegekend

Zie punt 6.

9. Toepassen BBT

Ten aanzien van het toepassen BBT

De Afdeling heeft in de uitspraak van 8 april 2015 bepaald dat er geen aanknopingspunten zijn om aan een vergunninghouder de verplichting op te leggen om extra maatregelen op te nemen om de stikstofdepositie verder te laten reduceren.²⁹ GS is dus gerechtigd om een stand-stilbeleid te voeren.

Ten aanzien het beweiden en bemesten dat niet in de berekeningen zijn meegenomen

Allereerst merken wij op dat de aanvraag geen betrekking heeft op het beweiden van dieren. Op 4 februari 2015 heeft de Afdeling een uitspraak gedaan over het beweiden van vee en het uitrijden van mest nabij een Natura 2000-gebied.³⁰ Deze uitspraak had betrekking op het afwijzen van een handhavingsverzoek tegen het beweiden van vee en het uitrijden van mest.

Per 1 januari 2017 geldt er een vrijstelling op basis van de Omgevingsverordening Overijssel 2017 hoofdstuk 7 Natuur, Titel 7.2 art. 7.2.1.

In de tussenuitspraak van 17 mei 2017³¹ acht de Afdeling het aannemelijk dat artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn, zich niet verzet tegen een wettelijke regeling die een bepaalde categorie van activiteiten, zoals in dit geval het weiden van vee en het op of in de bodem brengen van meststoffen, uitzondert van de vergunningplicht, ervan uitgaande dat de gevolgen daarvan voor de stikstofgevoelige natuurwaarden in Natura 2000-gebieden voor de vaststelling van de wettelijke regeling passend zijn beoordeeld.

Tevens heeft de Afdeling in haar de uitspraak van 21 oktober 2015, zaaknr. 201501086/1/R3 en van, 2 maart 2016, zaaknr. 201500971/1/R2 vastgesteld dat het uitrijden van mest niet één project vormt met het houden van dieren. Het uitrijden van mest is geen onderdeel van het aangevraagde project, nu dit project uitsluitend betrekking heeft op de uitbreiding van de veehouderij met een stal voor melkrundvee en het in werking hebben van de bestaande vleesvarkens- en rundveehouderij. Voorts is het houden van dieren en het mogelijke uitrijden van mest op de bij de melkveehouderij behorende gronden in dit geval niet zodanig onlosmakelijk met elkaar verbonden dat het college de vergunning voor het aangevraagde project had moeten weigeren. Uitrijden van mest op deze gronden is niet noodzakelijk voor de afvoer van de mest, nu er alternatieven zijn, zoals de verwerking hiervan op een andere locatie. Dit betekent dat het uitrijden van mest dan ook niet als één project met het houden van vleesvarkens en rundvee behoefde te worden aangevraagd en vergund.

²⁹ ABRvS, 8 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1063 r.o. 6.1

³⁰ ABRvS, 4 februari 2015, zaaknr. 201305073/1/R2

³¹ ABRvS, 17 mei 2017, 201506170/1/R2; 201506807/1/R2; 201506815/1/R2 en 201506818/1/R2; r.o. 9.9

10. KRW en onverbindendheid PAS

De door u genoemde uitspraak van 1 juli 2015 van het Europese Hof betreft een door de Duitse rechter gestelde vraag over de uitleg van artikel 4, eerste lid onder a, onder i, van de Kaderrichtlijn Water (hierna: 'KRW'). De PAS en de Wnb hebben hun grondslag in artikel 6 van de Habitatrichtlijn. De prejudiciële vragen in bovengenoemd arrest hebben geen betrekking op de Habitatrichtlijn. Het Hof doet in het arrest ook geen uitspraken over de toepassing van de Habitatrichtlijn. Uit het arrest kan dan ook niet worden afgeleid dat een programmatische aanpak in het natuurbeschermingsrecht niet is toegestaan.

De PAS heeft tot doel stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden te beschermen en moet daarbij voldoen aan de Vogel- en Habitatrichtlijn. De PAS is niet bedoeld ter implementatie van de milieudoelstellingen van de KRW. De milieudoelstellingen uit de KRW worden geïmplementeerd in waterplannen. De doelstelling en reikwijdte van de beide planfiguren is dus in beginsel verschillend. In eerste instantie zijn bij de opstelling van de PAS, onderscheidenlijk de waterplannen, nagegaan of aan de doelstellingen en vereisten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, onderscheidenlijk de KRW, wordt voldaan. Uiteraard zijn er wel belangrijke raakvlakken en moeten de maatregelen(pakketten), die overlap en samenhang kunnen vertonen, op elkaar worden afgestemd. De maatregelen in de PAS verminderen de depositie van stikstof en verbeteren de natuurwaarden. De vermindering van de stikstofdepositie en de hydrologische maatregelen dragen ook bij aan de doelstellingen van de KRW.

11. Ten aanzien van de NEC-richtlijn

Wij achten het bezwaar op dit punt ongegrond. De Nbwet is niet tot stand gekomen ter implementatie van de NEC-richtlijn, maar ter implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

12. Bekendmaking, kennisgeving en publicatie

Het besluit tot verlening van de vergunning treedt in werking nadat het is bekendgemaakt. Het bestreden besluit is op grond van artikel 3:41, eerste lid, van de Awb bekendgemaakt door toezending van het besluit aan vergunninghouder.

Uit de Wnb volgt niet de verplichting dat wij een kennisgeving van een verleende vergunning moeten publiceren in de verspreidingsgebieden van alle Natura 2000-gebieden waar de vergunning betrekking op heeft. Bovendien is de ligging van relevante Natura 2000-gebieden naar ons oordeel niet van belang bij het vaststellen van de belanghebbendheid. Voor een natuurlijk persoon is voor het vaststellen van belanghebbendheid onder meer van belang de afstand van zijn woning tot de locatie van de activiteit waarvoor vergunning is aangevraagd. En voor een rechtspersoon zijn van belang de statuten en de feitelijke werkzaamheden van die rechtspersoon.

Op 9 november 2016 is door Provinciale Staten de 'Verordening elektronische kennisgeving provincie Overijssel 2017' vastgesteld. Op grond van deze verordening gebeurt de kennisgeving van onder meer de besluiten tot verlening van vergunningen op grond van de Wnb vanaf 1 januari 2017 uitsluitend elektronisch via onze website. Op 7 september 2016³² heeft de Afdeling geoordeeld dat het aanvaardbaar is dat de kennisgeving van een besluit uitsluitend via elektronische weg plaatsvindt.

13. Cumulatie

De PAS is passend beoordeeld. Deze passende beoordeling bestaat uit een generiek deel (bronmaatregelen, monitoring) en uit gebiedsanalyses. Voor ieder Natura 2000-gebied is een dergelijke gebiedsanalyse uitgevoerd.

Aan de hand van gegevens gegenereerd door het rekeninstrument AERIUS is in de gebiedsanalyses op hectareniveau bepaald hoeveel ontwikkelingsruimte kan worden toegedeeld aan projecten die stikstofdepositie tot gevolg hebben op voor stikstof gevoelige habitats en leefgebieden zonder dat dit leidt tot verslechtering van de kwaliteit de habitats, tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied of tot onevenredige vertraging in het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen ten opzichte van de situatie zonder PAS.

³² ABRvS, 7 september 2016, 201409117/1/R2

De in de vergunning opgenomen verwijzing naar de passende beoordeling in combinatie met de bij de aanvraag ingediende AERIUS Calculatorberekening en de Register PDF zijn op te vatten als een passende beoordeling voor het specifieke project. Uit de Register PDF is gebleken dat voor onderhavig vergunning voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is.

Op grond van artikel 9, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming (hierna: 'Bnb') dienen bestuursorganen bij het toedelen van ontwikkelingsruimte tijdig zorg te dragen voor een voor een nauwkeurige en volledige registratie van de afschrijving van de toegedeelde ontwikkelingsruimte van de totale ontwikkelingsruimte. Doordat de toebedeelde ontwikkelingsruimte van de vergunningen en meldingen door AERIUS Register actueel en volledig in beeld gebracht zijn, is bij het bestreden toedelingsbesluit rekening gehouden met cumulatie van projecten en andere handelingen.

14. Monitoring

Om te verzekeren dat de doelstellingen van de PAS worden gehaald en tijdig bijgestuurd kan worden is er een systeem van rapportage en monitoring opgenomen in de PAS. Dit systeem is beschreven in het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (hoofdstuk 6). Hiermee wordt gevolgd of de stikstofdepositie en de kwaliteit van de voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden zich ontwikkelen overeenkomstig aannames die ten grondslag liggen aan dit programma en of de uitvoering verloopt zoals in het programma vastgelegd.

Er wordt een jaarlijkse monitoringsrapportage opgesteld. Wanneer uit deze rapportage blijkt dat de doelen van het programma in gevaar komen - bijvoorbeeld omdat een bepaalde herstelmaatregel niet het gewenste effect sorteert - besluiten de formeel bij het programma betrokken bestuursorganen gezamenlijk of bijsturing van (onderdelen) van het programma aan de orde is. Ingevolge artikel 2.6 van het Bnb wordt in het derde jaar nadat het programma is vastgesteld een tussenevaluatie van het programma uitgevoerd. Als blijkt dat tussentijdse bijsturing nodig is, is er een aantal knoppen waaraan kan worden gedraaid. Zo kunnen bron- en herstelmaatregelen worden vervangen en toegevoegd en kunnen de beschikbare hoeveelheden en verdeling van de ontwikkelingsruimte worden aangepast. Ook kan de lijst met prioritaire projecten halfjaarlijks worden geactualiseerd. In bijlage 6 van het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 is een samenvatting opgenomen van de in de wet opgenomen mogelijkheden om het programma gedurende de looptijd bij te sturen.

15. Beschermden natuurmonumenten

Met het in werking treden van de Wnb op 1 januari 2017 is de wettelijke bescherming van de beschermden natuurmonumenten komen te vervallen, met uitzondering van de doeleinden die samenvallen met de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Voor zover een dergelijke uitzondering betrekking heeft op stikstofdepositie is dit meegenomen in de passende beoordeling van de PAS.

Gelet op het vorenstaande zien wij in de zienswijzen van Milieuviesbureau Middelkamp, namens Stichting Leefbaar Buitengebied, geen aanleiding om de gevraagde vergunning te weigeren.

B2.1.3 Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp besluit

Naar aanleiding van naar voren gebrachte zienswijze(n) is het definitieve besluit niet gewijzigd ten opzichte van het ontwerp besluit.

C SLOTCONCLUSIE

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde vergunning voor uw bedrijf op de locatie Oude Bieffel 17 in Zenderen te verlenen. De claim op ontwikkelingsruimte past binnen de kaders van onze beleidsregel. De ontwikkelingsruimte is beschikbaar en kan worden toegekend. Vergunning in het kader van de Wnb kan worden verleend. Om de kwaliteit van habitats te borgen worden aan de vergunning voorschriften verbonden.

BIJLAGE 3 - Bijlage bij besluit – AERIUS Register (kenmerk Rt9tQA2mn6dF)

BIJLAGE 4 - AERIUS-berekening projecteffect (kenmerk RiYyUPZeStMV)